

ГВАРДІЙСЬКИЙ ордена ЧЕРВОНОЇ ЗІРКИ
ФАКУЛЬТЕТ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ імені ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ”

**Тема 1: Основи
загальновійськового бою**
Заняття №1:
“Збройні сили України ”

1 навчальне питання

**Тактика – складова частина
ВОЄННОГО МИСТЕЦТВА**

Воєнна наука - це система знань про характер, закони війни, підготовки Збройних Сил до війни і способах її ведення. Її складовою частиною є воєнне мистецтво, що охоплює питання підготовки ЗС і ведення ними бойових дій.

СТРАТЕГІЯ

• складова частина воєнного мистецтва, його вища область, що охоплює теорію і практику підготовки країни і Збройних Сил до війни, планування і ведення війни та стратегічних операцій.

ОПЕРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО

• охоплює теорію і практику підготовки і ведення операцій (бойових дій) об'єднаннями видів Збройних Сил.

ТАКТИКА

теорія і практика підготовки і ведення бою підрозділами, частинами (кораблями) і з'єднаннями різних видів Збройних Сил, родів військ і спеціальних військ.

ЗАГАЛЬНА ТАКТИКА

досліджує закономірності загальновійськового бою і виробляє рекомендації з його підготовки і ведення спільними зусиллями підрозділів, частин і з'єднань різних видів Збройних Сил, родів військ і спеціальних військ.

Тактика видів Збройних Сил, родів військ і спеціальних військ

розробляє специфічні питання бойового застосування підрозділів, частин і з'єднань виду ЗС, роду військ і спеціальних військ у загальновійськовому бою і самотійно.

Тактика має два аспекти - теоретичний і практичний.

- **Теорія тактики** - вивчає зміст і характер сучасного бою, розкриває закономірності і причини ведення збройної боротьби тактичними силами і засобами, вивчає бойові якості і можливості підрозділів, частин і з'єднань, розробляє способи підготовки і ведення загальновійськового бою. Теоретичні положення тактики знаходять відображення в Бойових статутах, настановах, підручниках, навчальних посібниках, воєнно-теоретичних працях.
- **Практичний аспект** - охоплює діяльність командирів, штабів і військ по підготовці і веденню бою.

включає:

- збір і вивчення даних обстановки;
- прийняття рішення;
- доведення задач до підлеглих;
- планування і підготовку військ та місцевості до бою;
- ведення бойових дій;
- управління частинами, підрозділами та з'єднаннями;
- всебічне забезпечення бойових дій.

2 навчальне питання

**Організаційна структура
Збройних Сил України. Види
Збройних Сил України, їх
склад і призначення.**

***Збройні Сили України - це
військове формування, на яке
відповідно до Конституції
України покладаються оборона
України, захист її суверенітету,
територіальної цілісності і
недоторканності.***

Воєнно-політичне управління Збройними Силами здійснюють Президент України — Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України, в межах своєї компетенції — Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України, Міністерство оборони України.

Військове управління Збройними Силами на стратегічному рівні здійснюють

- Міністерство оборони України (поряд з участю у воєнно-політичному управлінні)
- Генеральний штаб Збройних Сил України.

Функції **безпосереднього** керівництва Збройними Силами покладаються на начальника Генерального штабу — Головнокомандувача Збройних Сил України.

Генеральний штаб Збройних Сил України

в и д и

Сухопутні
війська

Повітряні
Сили

Військово-Морські
Сили

об'єднання, з'єднання, військові частини, військові навчальні заклади, установи та організації, що не належать до видів Збройних Сил

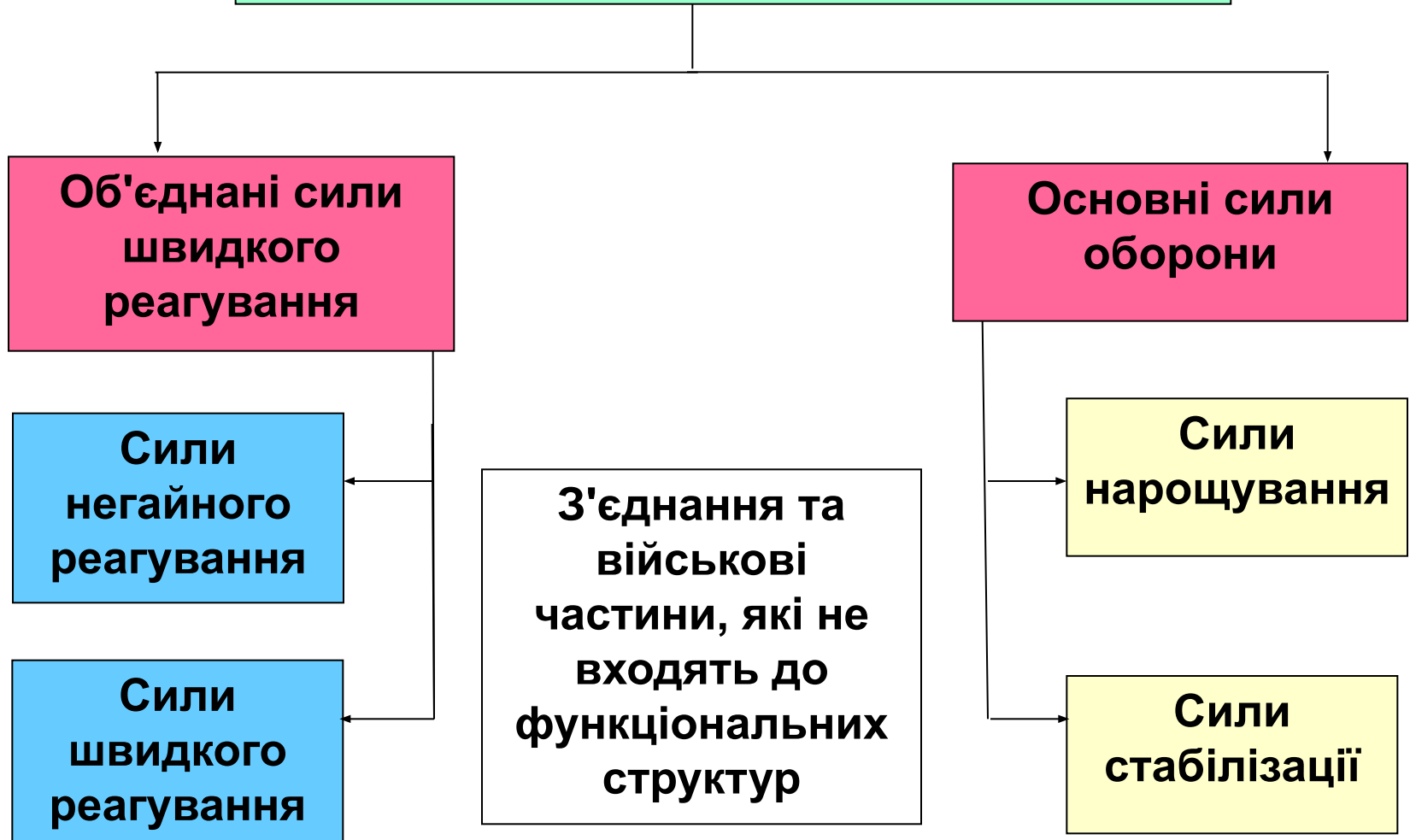
Головне управління
оперативного
забезпечення

Озброєння

Тил

Функціональне призначення Збройних Сил України

Сухопутні війська є одним з складових видів ЗС, вони найчисленніший вид ЗС, призначений для відбиття ударів та розгрому угруповань військ противника й утримання займаних територій, районів, рубежів. Їм належить вирішальна роль в остаточному розгромі противника.

**МЕХАНІЗОВАНІ
ВІЙСЬКА**

**ТАНКОВІ
ВІЙСЬКА**

**ВІЙСЬКА ПРОТИПОВІТРЯНОЇ
ОБОРОНИ
СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК**

**РАКЕТНІ ВІЙСЬКА
ТА АРТИЛЕРІЯ**

**АЕРОМОБІЛЬНІ
ВІЙСЬКА**

**АРМІЙСЬКА
АВІАЦІЯ**

Повітряні Сили найбільш мобільний вид Збройних Сил.

та об'єктах противника,

Військово-Морські Сили

призначені для поразки об'єктів військового і військово-економічного потенціалу противника і розгрому його військово-морських сил на океанських і морських театрах воєнних дій.

Військово-Морські Сили

НАДВОДНІ СИЛИ

БЕРЕГОВІ РАКЕТНІ ВІЙСЬКА

МОРСЬКА АВІАЦІЯ

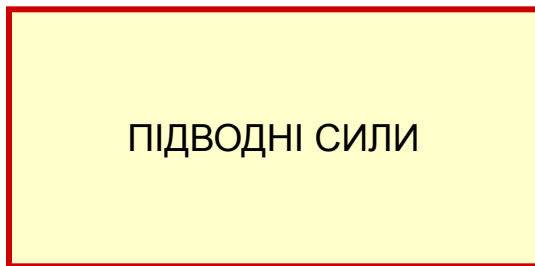
МОРСЬКА ПІХОТА

ВІЙСЬКА БЕРЕГОВОЇ ОБОРОНИ

ПІДВОДНІ СИЛИ

3 навчальне питання

**Склад і призначення родів
військ, спеціальних військ і
тилу Сухопутних військ.**

Сухопутні війська призначені для:

- відбиття ударів сухопутних угруповань агресора;
- утримання території, районів, зайнятих рубежів;
- розгрому угруповань противника, що вторглись на територію держави;
- участі в територіальній обороні держави.

Механізовані й танкові війська є основою

Сухопутних військ і виконують завдання щодо утримання зайнятих районів, рубежів і позицій, відбиття ударів противника, прориву оборони противника, розгрому його військ, захоплення важливих районів, рубежів та об'єктів, діють у складі морських і повітряних десантів.

Механізовані війська, маючи високу бойову самостійність та універсальність, здатні виконувати вказані завдання в різних умовах місцевості та за будь-якої погоди, на головних або другорядних напрямках, у першому або другому ешелоні, у складі резерву, морських і повітряних десантів.

Танкові війська, які являються головною ударною силою Сухопутних військ, використовуються переважно на головних напрямках: в обороні — в основному складі других ешелонів і резервів для нанесення контрударів (проведення контратак) і розгрому противника, що вклинився, а за виділення до складу перших ешелонів — для посилення стійкості й активності оборони; у наступі — як правило, у складі ударних угруповань у першому і другому ешелонах.

До складу **механізованих і танкових** військ входять механізовані та танкові бригади. На озброєнні з'єднань і частин механізованих і танкових військ перебувають:

- танки Т-64, Т-72, Т-80;
- бронетранспортери БТР-70, БТР-80;
- бойові машини піхоти БМП-1, БМП-2 та інші зразки озброєння.

Ракетні війська та артилерія. До складу сухопутних військ входять з'єднання оперативно-тактичних, тактичних ракет, з'єднання та частини гаубичної, гарматної, реактивної і протитанкової артилерії, артилерійської розвідки, мінометних підрозділів і підрозділів протитанкових, керованих ракет. Вони призначені для ураження живої сили, танків, артилерії, протитанкових засобів противника, авіації, об'єктів ППО та інших важливих об'єктів при веденні загальновійськової операції.

Армійська авіація є найбільш маневреним родом Сухопутних військ, що призначений для виконання завдань за різноманітних умов загальновійськового бою. Частини й підрозділи армійської авіації ведуть розвідку, знищують бойову техніку та живу силу противника, здійснюють вогневу підтримку під час наступу чи контратаки, висаджують тактичні десанти, доставляють у вказані райони бойову техніку та особовий склад, виконують інші важливі завдання. До складу Сухопутних військ входять бригади та полки армійської авіації. З'єднання та частини армійської авіації Сухопутних військ мають на озброєнні багатоцільові гелікоптери типу Мі-8, гелікоптери вогневої підтримки Мі-24 та їх модифікації.

Високомобільні десантні війська — високомобільний компонент Сухопутних військ. До них належать з'єднання, частини та підрозділи зі складу Сухопутних військ й армійської авіації, цілеспрямовано підготовлені для спільних дій у тилу противника. Аеромобільні війська перебувають у постійній бойовій готовності, є наймобільнішим родом військ, що спроможний виконати будь-яке завдання за різних умов. До складу аеромобільних військ входять окремі аеромобільні бригади.

Війська протиповітряної оборони Сухопутних ВІЙСЬК

призначаються для радіолокаційної розвідки повітряного противника й оповіщення про нього своїх військ, прикриття та захисту угруповань військ, пунктів управління, аеродромів, тилкових та інших об'єктів від ударів противника з повітря, боротьби з його авіацією, крилатими, оперативно-тактичними і тактичними ракетами, повітряними десантами в польоті та повітряними елементами розвідувально-ударних комплексів.

Для забезпечення бойової діяльності до складу Сухопутних військ входять спеціальні війська :

Розвідувальні війська;

Інженерні війська;

радіаційного, хімічного та біологічного захисту;

Частини і підрозділи зв'язку

Частини і підрозділи радіоелектронної боротьби;

Топографічні підрозділи;

Тил та озброєння Сухопутних військ вирішують питання експлуатації військової техніки та озброєння, забезпечення основними видами матеріальних засобів, побуту та здоров'я військовослужбовців